

«Қазақстан Республикасындағы еңбек нарығының негізгі индикаторлары»

● Жұмыспен қамту және жұмыссыздық

Жұмыспен қамту және жұмыссыздық

Шығарылған күні: 29.03.2023 жыл

Келесі шығарылым күні: 12.05.2023 жыл

[1. Негізгі ойлар](#)

[2. Еңбек нарығындағы жағдай](#)

[3. Еңбек нарығы көрсеткіштерінің динамикасы](#)

[4. Глоссарий](#)

[5. Әдістемелік түсініктемелер](#)

[6. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер](#)

[7. Пайдалы сілтемелер](#)

1. Негізгі ойлар

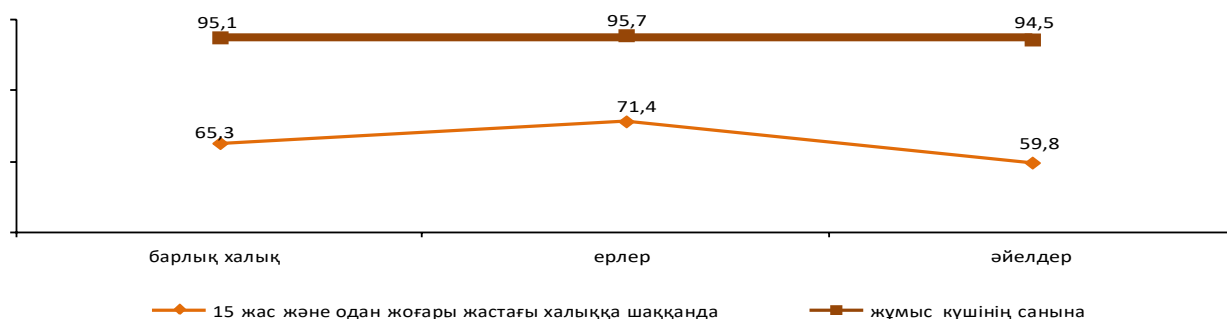
2022 жылды жұмыспен қамту деңгейі 15 жастан үлкен жастағы халық санына шаққанда 65,3%, жұмыс күшінің санына шаққанда – 95,1% құрады. Жұмыссыздық деңгейі (Халықаралық еңбек ұйымының әдістемесі бойынша) 2022 жылы тұрақты болып қалды және 4,9% құрады. Жұмыссыздар саны (ХЕҰ әдістемесі бойынша) 458,3 мың адамды құрады. Жұмыс істемейтін және білім алумен немесе оқытумен айналыспайтын NEET жастарының үлесі 6,5%-ды құрады.

2022 жылдың соңында Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша халықты жұмыспен қамту органдарына жұмыс іздеп жүрген адам ретінде 26,7 мың адам жүгінген. Жұмыспен қамту бойынша барлығы 58,2 мың іс-шаралар көрсетілді, 8,2 мың адам кәсіптік оқытуға немесе қайта даярлауға, біліктілігін арттыруға жіберілді, 3,3 мың адам қоғамдық жұмыстарға қатысты.

1-сурет

Жұмыспен қамту деңгейі

пайызбен

2. Еңбек нарығындағы жағдай

Халықтың жұмыспен қамтылуын іріктеп зерттеу деректері бойынша 2022 жылы Қазақстан экономикасының түрлі салаларында 9 млн адам жұмыспен қамтылды, оның ішінде 6,9 млн адам (экономикада жұмыспен қамтылғандардың жалпы санының 76,3%) жалдамалы жұмыспен, 2,1 млн адам (экономикада жұмыспен қамтылғандардың жалпы санының 23,7%) өзін-өзі жұмыспен қамтыды.

Жұмыспен қамтылғандардың ең көп үлесі сауда (16,7%), білім беру (12,7%), өнеркәсіп (12,5%), ауыл шаруашылығы (12,4%) салаларында байқалды.

Толық жұмыспен қамтылмаған адамдар саны 258 мың адамды құрады. Жұмыс берушінің бастамасымен жұмыс көлемінің төмендеуіне байланысты аз жұмыс істеген жұмысшылардың бұл санатында икемді жұмыс кестесі және басқа себептер бар.

Негізгі жұмыста орта есеппен бір жұмыспен қамтылған халыққа аптасына нақты жұмыс істеген сағаттары 38 сағатты, бір жалдамалы қызметкерге – 40 сағатты, өзін-өзі жұмыспен қамтыған қызметкерге – 33 сағатты құрады.

Жұмыссыз, бірақ жұмыс іздемеген немесе жұмысқа кірісуге дайын емес адамдар саны (әлеуетті жұмыс күші) 49,8 мың адамды құрады.

Жұмыс күш құрамына кірмейтін адамдардың үлесі 15 және одан жоғары жастағы халықтың 31,3%-ын құрады.

2020	9 180 845	8 732 040	6 686 666	2 045 374	448 805	4,9	3,8	4 076 775
2021	9 256 757	8 807 113	6 710 206	2 096 907	449 644	4,9	3,8	4 093 294
2022	9 429 809	8 971 539	6 847 300	2 124 239	458 270	4,9	3,8	4 301 439

Динамикалық кестелер:

[Қазақстан Республикасының еңбек нарығының айлар бойынша негізгі индикаторлары \(бағалау деректері\)](#)

[Еңбек нарығының негізгі индикаторлары](#)

[Жұмыспен қамтылған халық](#)

[Өзін-өзі жұмыспен қамтыған халық \(Қазақстан Республикасының «Халықты жұмыспен қамту туралы» Заңына сәйкес\)](#)

[Өзін-өзі жұмыспен қамтыған халық \(Халықаралық еңбек ұйымының стандарттары бойынша\)](#)

[Еңбек нарығындағы жастар \(15-28 жас\)](#)

[Қазақстан Республикасындағы лайықты еңбек көрсеткіштері](#)

[Қазақстан Республикасындағы халықты жұмыспен қамту сапасын өлшеу көрсеткіштері](#)

[ҚР ЭҚЖЖ МК 03-2007 нұсқасына сәйкес 1998-2009 жылдардағы динамикалық қатарды қайта есептеу](#)

[Әлем елдері бойынша динамика](#)

4 . Глоссарий

Жұмыс күші – жұмыспен қамтылған және жұмыссыз халық.

Жұмысқа қабілетті жастағы адамдарға 16 -60,5 жастағы әйелдер, 63 жастағы ерлер жатады («Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі» және «Қазақстан Республикасы халқын зейнеткерлікпен қамтамасыз ету туралы» Заңына сәйкес).

Жұмыспен қамтылған адам – ақы үшін немесе мүлкті пайдалану, тауарларды өндіру және сату, жұмыстарды орындау, қызметтерді көрсету арқылы кіріс алу жолымен қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға.

Жұмыспен қамтылған адамдарға мыналар жатады:

1) жалдамалы жұмыскерлер, сондай-ақ ақы төленетін өзге де жұмысы бар (сайланған, тағайындалған немесе бекітілген) адамдар;

2) дара кәсіпкерлер;

3) жеке практикамен айналысатын адамдар;

4) азаматтық-құқықтық сипаттағы шарт бойынша қызметті жүзеге асыратын, жалдамалы жұмыскерлерге жатпайтын жеке тұлғалар;

5) шаруашылық серіктестіктерінің құрылтайшылары (қатысушылары) және акционерлік қоғамдардың құрылтайшылары, акционерлері (қатысушылары), сондай-ақ өндірістік кооперативтердің мүшелері болып табылатын жеке тұлғалар;

6) тәуелсіз жұмыскерлер;

7) Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарында, құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдарда қызмет өткеріп жүргендер.

Жұмыссыз адам – жұмыс іздеуді жүзеге асыратын және жұмысқа кірісуге дайын жеке тұлға.

Жұмыссыздық деңгейі – жұмыс күші санындағы жұмыссыздар санының процентпен есептелген үлесі.

15-28 жастағы жастар жұмыссыздығының деңгейі – 15-28 жастағы жұмыссыз халық санының осы жастағы жұмыс күші санындағы процентпен өлшенген үлесі.

Ұзақ мерзімді жұмыссыздық деңгейі – бір жыл және одан астам уақыт жұмысы болмаған жұмыссыз халық санының жұмыс күші санындағы процентпен өлшенген үлесі.

Жұмыс күші құрамына кірмейтін адамдар – жұмыспен қамтылмаған немесе жұмыссыз болып табылмаған адамдар.

5 . Әдістемелік түсініктемелер

Қазақстан Республикасында 2001 жылдан бастап халықты жұмыспен қамту мәселелері бойынша іріктемелі зерттеуі жүргізіліп келеді. Зерттеумен қорытындыларын халықтың барлық санына таратумен байқаудың іріктеме әдісінің негізінде республиканың барлық өңірлері қамтылады. 15 және одан жоғары жастағы адамдар байқау бірліктері болып табылады.

Ұсынылған көрсеткіштер кеңейтілген желі бойынша үй шаруашылығын (үй шаруашылықтарының жалпы санының 4,3%-ы) іріктемелі зерттеуі қорытындысы негізінде қалыптастырылады, іріктеме жылына бір рет қалыптастырылады. Үй шаруашылықтарының тізімі Қазақстан Республикасы Тұрғын үй қоры тіркелімі негізінде қалыптастырылған. Іріктемені қалыптастыру әдіснамасы Қазақстанның Ұлттық статистикалық жүйесін нұғайту бойынша ҚАЗСТАТ Жобасы шеңберінде Германияның Дестатис статистикалық офисінің сарапшыларымен бірлесе әзірленді.

Халық пікіртерімі үй шаруашылығында әрбір мүшені сипаттайтын сұрақтан тұратын, халықтың жұмыспен қамтылуын іріктеме зерттеу сауалдамасының көмегімен жүргізіледі. Сауалдама негізінде халық жұмыс күші немесе жұмыссыз және жұмыс күші құрамына кірмейтін адамдар бойынша жіктелетін сұрақтардың логикалық жүйелілік қағидатымен құрылады.

Ғымдар мен анықтамалар «Халықты жұмыспен қамту туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі Заңына сәйкес, сондай-ақ Халықаралық еңбек ұйымының (ХЕҰ) стандарттары мен әдістемелік тәсілдеріне негізделген.

6 . Қатысты жарияланымдарға сілтемелер

[Электрондық кестелер: Қазақстандағы жұмыспен қамту](#)

7 . Пайдалы сілтемелер

[Өзін-өзі жұмыспен қамтығандар санын, олардың орташа айлық табыстарының деңгейін және жұмыссыз халық санын анықтау әдістемесі](#)

[Халықтың жұмыспен қамтылуын зерттеу бойынша үй шаруашылықтарының іріктемесін құру әдістемесі](#)

[Жұмыс уақыты индикаторларын қалыптастыру жөніндегі әдістеме](#)

["Халықтың жұмыспен қамтылуын іріктеп зерттеу сауалнамасы" жалпы мемлекеттік статистикалық байқаудың нәтижелері бойынша еңбек көші-қонын көрсететін көрсеткіштерді қалыптастыру әдістемесі](#)

[Халықтың бейресми жұмыспен қамтылу көрсеткіштерін қалыптастыру бойынша әдістеме](#)

[Т-001 "Халықтың жұмыспен қамтылуын іріктемелі зерттеу сауалнамасы" нысаны](#)

[Т-004 "Лайықты еңбек" нысаны](#)

[Еңбек нарығының негізгі индикаторлары, сапа туралы есеп, 2020 ж.](#)

[Қазақстан Республикасындағы лайықты еңбек өлшемінің статистикалық көрсеткіштері 2019ж.](#)

[Еңбек нарығы, "Талдау" ақпараттық-талдау жүйесі](#)

Жауапты шығару: Еңбек және тұрмыс деңгейі статистикасы департаменті	Департамент директоры : Н.Белоносова Тел. +7 7172 749022	Орындаушы: Г. Бекішева Тел. +7 7172 749504 Электрондық пошта : gul . bekisheva @ aspire . үкімет . kz	Мекен-жайы: 010000 , Астана Мәңгілік ел даңғылы , 8 Министрліктер үйі, 4-кіреберіс
--	---	--	--
